mucf

Slutrapport
för statsbidrag

till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer 2025

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2026
Uppdragsansvarig: Emma Elowsson

Diarienummer **MUCF 1608/26**

Kontaktuppgifter MUCF:
Telefon: 010-160 10 00
E-post: info@mucf.se
Webb: www.mucf.se

Innehållsförteckning

Förord **4**

Sammanfattning **5**

Inledning **6**

Uppdraget 6
Förutsättningar för statsbidraget 6
Socialt särskilt utsatta 7
Underlag till rapporten 7

Organisationerna som beviljades bidrag **8**

Geografisk spridning 9

Bidragets användning **10**

Målgrupper 10
Ekonomisk redovisning 10
Användning och betydelse i förhållande till bidragets syfte 11

Referenser **16**

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, har på uppdrag av regeringen delat ut bidrag till organisationer som bedriver verksamheter för socialt särskilt utsatta. Bidraget delades ut med anledning av den ökade ekonomiska utsattheten för hushåll i Sverige.

Den här slutrapporten ger en bild av användningen av bidraget. Totalt fördelades 56 miljoner kronor till 14 ideella föreningar och trossamfund.

Den ekonomiska situationen har fortsatt att slå hårt mot utsatta grupper, vilket lett till fler hjälpsökande och ökade behov. Tack vare MUCF:s bidrag har organisationerna kunnat möta basala behov av mat, kläder, boende, rådgivning och socialt stöd. Insatserna har lindrat akut nöd, skapat gemenskap och gett människor egenmakt i en svår tid.

Slutrapporten har tagits fram av Kristina Florén på avdelningen för Analys och Utredning.

Magnus Jägerskog,
Generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Sammanfattning

Rapporten beskriver hur statsbidraget till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer (SFS 2023:434) användes 2025.

Den 12 december 2024 beslutade regeringen att MUCF skulle fördela 56 miljoner kronor till stöd för insatser till människor i socialt särskilt utsatta situationer, enligt förordningen (2023:434) om statsbidrag till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer.

MUCF fick 47 ansökningar och organisationerna ansökte sammanlagt om drygt 153 miljoner kronor. Bidraget fördelades till 14 ideella föreningar och trossamfund.

Uppgifterna är hämtade från MUCF:s e-tjänst som används för ansökning och rapportering.

Av slutredovisningarna framgår att bidraget använts till mat, kläder, hygienartiklar och hjälp med boende och vårdkontakter. Organisationerna har också tillhandahållit socialt stöd, ekonomisk rådgivning, trygga mötesplatser och gemenskapsaktiviteter. Bidraget har gjort stor nytta i en tid då antalet socialt särskilt utsatta som sökt sig till verksamheterna har ökat.

Inledning

Uppdraget

Den 22 juni 2023 beslutade regeringen om en ny förordning (2023:434) om statsbidrag till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer. Förordningen trädde i kraft den 1 juli 2023.

I myndighetens regleringsbrev för år 2025 fick MUCF uppdraget att fördela högst 60 miljoner till stöd för insatser till människor i socialt särskilt utsatta situationer enligt förordningen. Av dessa skulle 56 miljoner fördelas som bidrag, två miljoner skulle täcka MUCF:s administrativa kostnader för att fördela bidraget samt ytterligare två miljoner skulle användas för att inom ramen för myndighetens årliga rapport för uppföljning av det civila samhällets villkor följa upp och analysera statsbidraget i förhållande till målet för politiken för det civila samhället.

Syftet med bidraget var att stödja vissa organisationer som med anledning av den ekonomiska situationen i Sverige behövde förstärka den verksamhet som riktar sig till människor som befinner sig i socialt särskilt utsatta situationer.

Myndigheten redovisar bidragets betydelse och användning i den här slutrapporten till regeringen senast den 31 oktober 2026.

Förutsättningar för statsbidraget

En förutsättning för att kunna beviljas bidraget var att organisationen hade bedrivit en verksamhet som riktade sig till människor som befann sig i socialt särskilt utsatta situationer under minst två år.

En annan förutsättning var att organisationen var en riksorganisation eller bedrev verksamhet av riksintresse. MUCF:s definition av riksintresse är att organisationen bedriver en verksamhet som är av ett nationellt intresse. Det kan till exempel handla om en verksamhet som är riktad till en särskild prioriterad målgrupp eller att det är en unik verksamhet som är av betydelse för samhället i stort.

Även organisationer som inte uppfyllde villkoren om att vara en riksorganisation eller bedrev en verksamhet av riksintresse kunde beviljas bidrag om det fanns särskilda skäl. Vid en sådan prövning skulle myndigheten ta särskild hänsyn till det geografiska område där organisationen var verksam. MUCF tolkade det som att särskilda skäl kunde tillämpas om det fanns en särskild utsatthet regionalt eller lokalt där organisationen var verksam.

Följande organisationsformer var behöriga att söka bidraget:

- Ideella föreningar som är demokratiskt uppbyggda och som respekterar demokratins idéer.
- Trossamfund, samverkansorgan och församlingar som framgår av 3 § förordning (SFS 1999:974) om statsbidrag till trossamfund samt i 16 § lagen (SFS 1998:1593) om trossamfund.

Socialt särskilt utsatta

Ordet **särskilt** var centralt för myndighetens bedömning och innebar att organisationernas verksamhet skulle rikta sig till samhällets allra mest utsatta.

MUCF utgick från den tolkning av begreppet socialt särskilt utsatta som myndigheten gjorde vid fördelningen av bidrag med anledning av covid-19. Det vill säga att det syftar på personer som riskerar att falla igenom samhällets skyddsnät och som är svåra att nå för andra aktörer än civilsamhällets organisationer. För att inte exkludera relevanta målgrupper har de sökande organisationernas egna beskrivningar av sin målgrupp och hur den påverkats, varit central vid handläggningen.

Underlag till rapporten

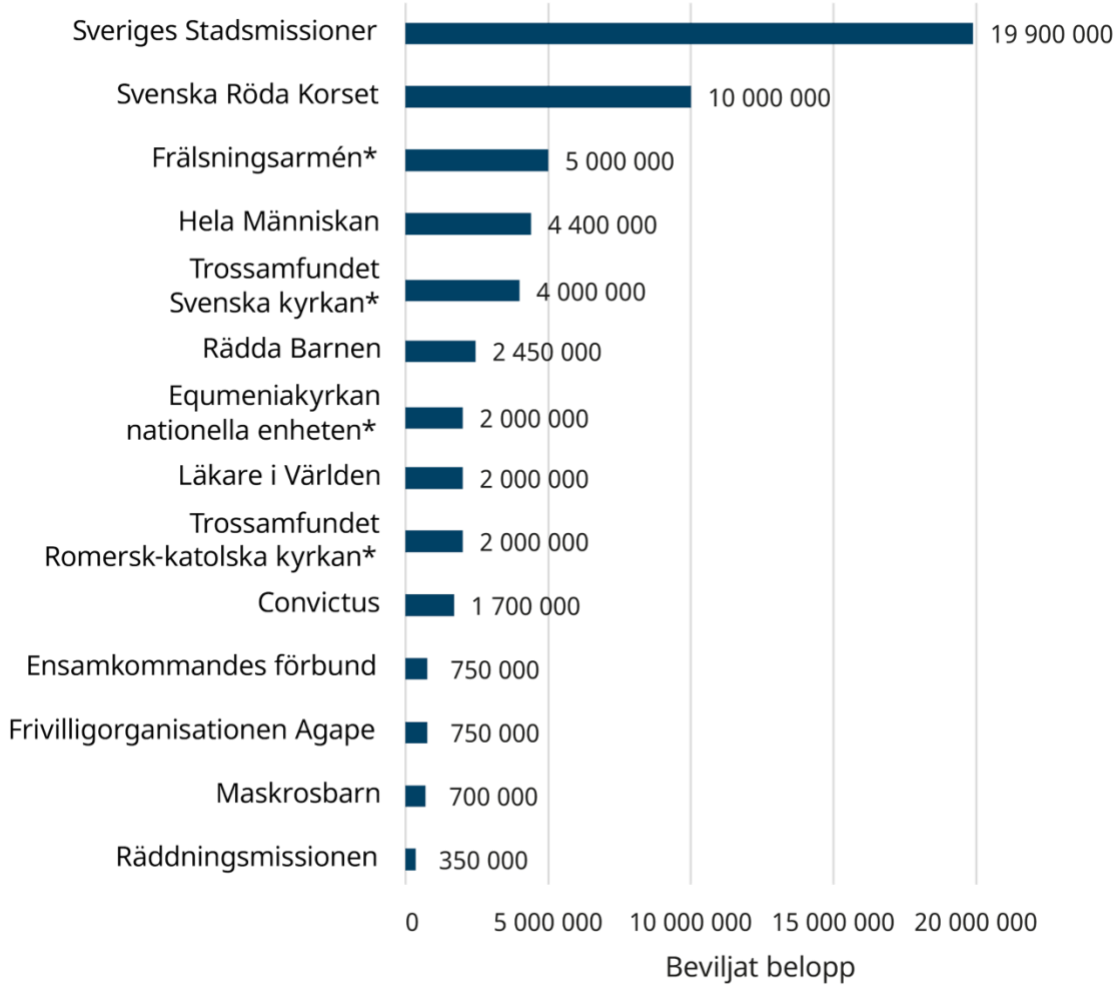
Rapporten är skriven i augusti 2026 och uppgifterna är hämtade från organisationernas återrapporteringar i MUCF:s e-tjänst 2026.

Organisationerna som beviljades bidrag

MUCF fattade samtliga 47 beslut den 5 februari 2025. Det blev 14 bifall, 31 avslag, en avvisning och en avskrivning. Det totala beloppet organisationerna ansökte om var drygt 153 miljoner kronor. Den beviljade summan 56 miljoner kronor var knappt 36 procent av det sökta beloppet. Av de 14 organisationer som fick bifall var fyra trossamfund och resterande tio ideella organisationer. I figur 1 nedan presenteras organisationerna och beviljat belopp.

Figur 1. Organisationer som fick bifall och hur mycket de beviljades. Gäller för bidraget till verksamheter för socialt särskilt utsatta 2025.

Källa: MUCF:s e-tjänst 2026.

Not: * Indikerar Trossamfund.

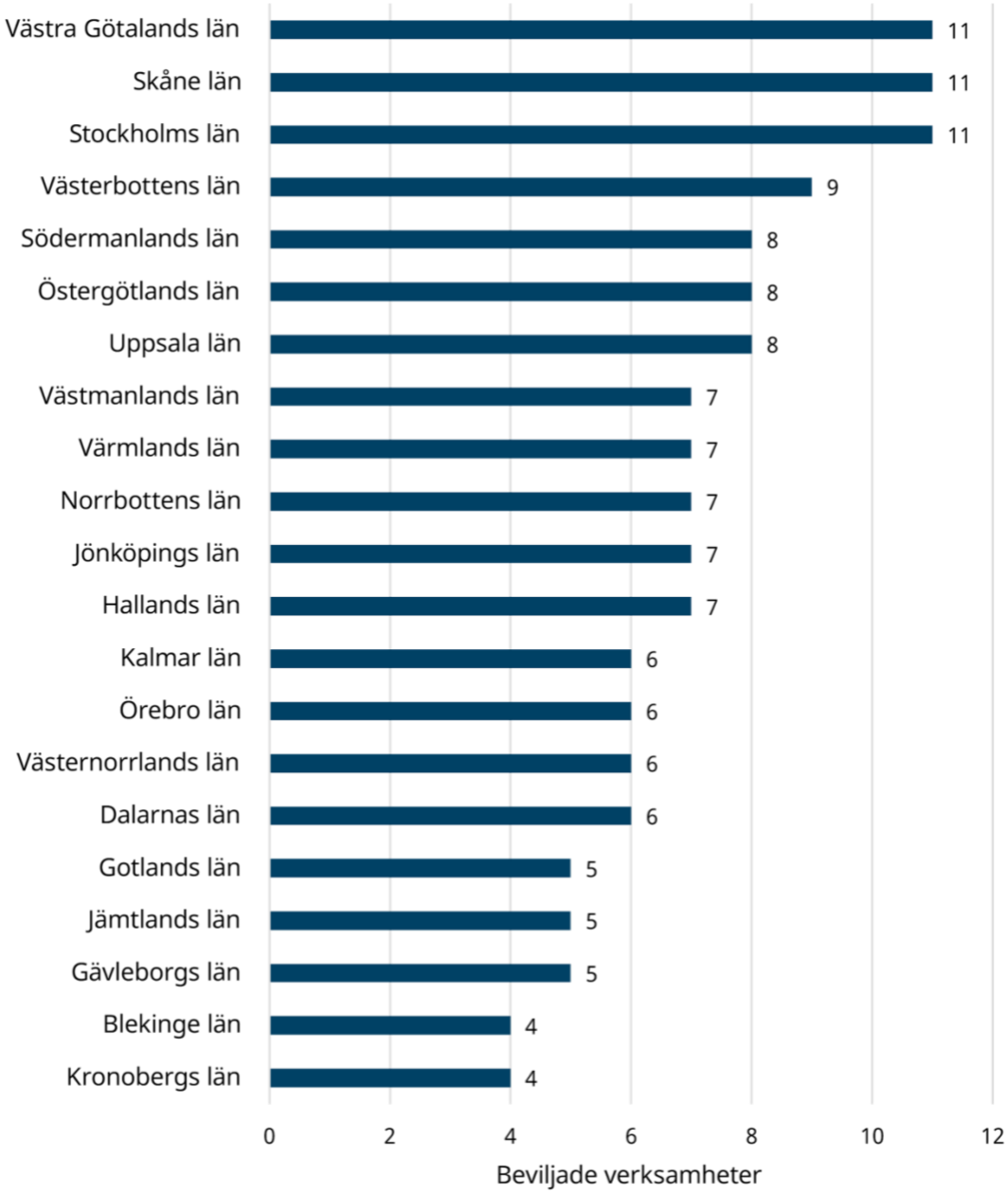
Not: Totalt beviljades 56 miljoner kronor.

Geografisk spridning

Organisationerna har tillsammans verksamhet i samtliga län. Från fyra i Blekinges respektive Kronobergs län till, elva i Västra Götalands, Skånes samt Stockholms län. Tre organisationer är riksorganisationer med verksamhet i hela landet, medan andra har sin verksamhet i ett eller flera län. Figur 2 visar antal verksamheter som bedrivs i respektive län.

Figur 2. Antal beviljade verksamheter per län. Gäller för bidraget till verksamheter för socialt särskilt utsatta 2025.

Källa: MUCF:s e-tjänst 2026.

Bidragets användning

Organisationerna som beviljades bidrag skulle redogöra för MUCF hur de använt medlen senast den 31 mars 2026. Då skulle de bland annat redogöra för hur de använt bidraget, vilken betydelse bidraget haft och svara på frågor om vilken typ av kostnader som bidraget använts till.

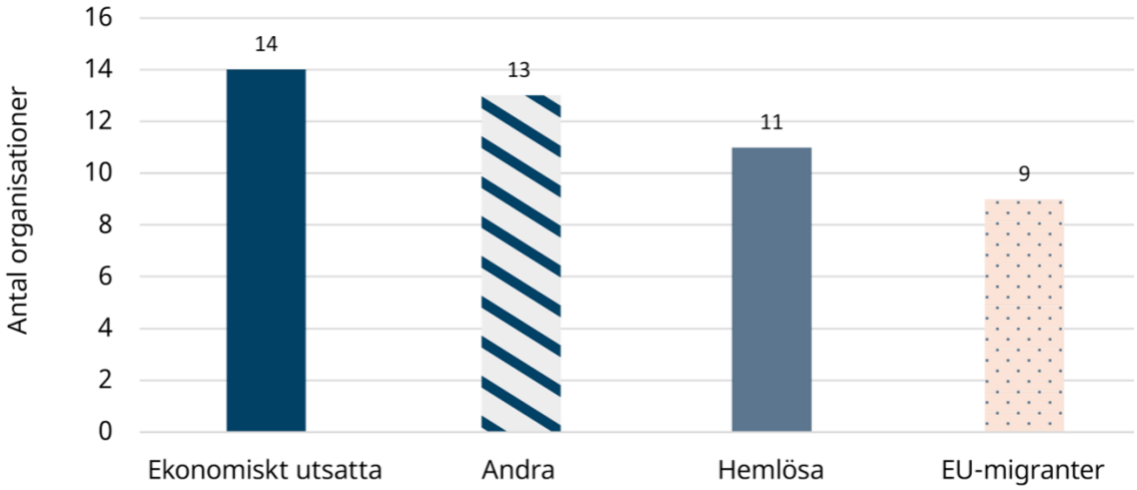
Målgrupper

Vid redovisningen fick organisationerna välja vilka underkategorier till målgruppen socialt särskilt utsatta som de vände sig till. Samtliga vände sig till flera olika målgrupper och åtta organisationer vände sig till samtliga kategorier.

Flest organisationer riktade sig till personer i ekonomisk utsatthet. Tolv organisationer riktade sig till andra kategorier som äldre, ofrivilligt ensamma, migranter, barn och unga, personer utsatta för människohandel och prostitution samt kvinnor i våldsutsatta situationer. Tio organisationer riktade sig till hemlösa och nio vände sig till EU-migranter.

Figur 3. Huvudsaklig målgrupp för verksamheter för socialt särskilt utsatta. Antal organisationer per målgrupp.

Källa: MUCF:s e-tjänst 2026.

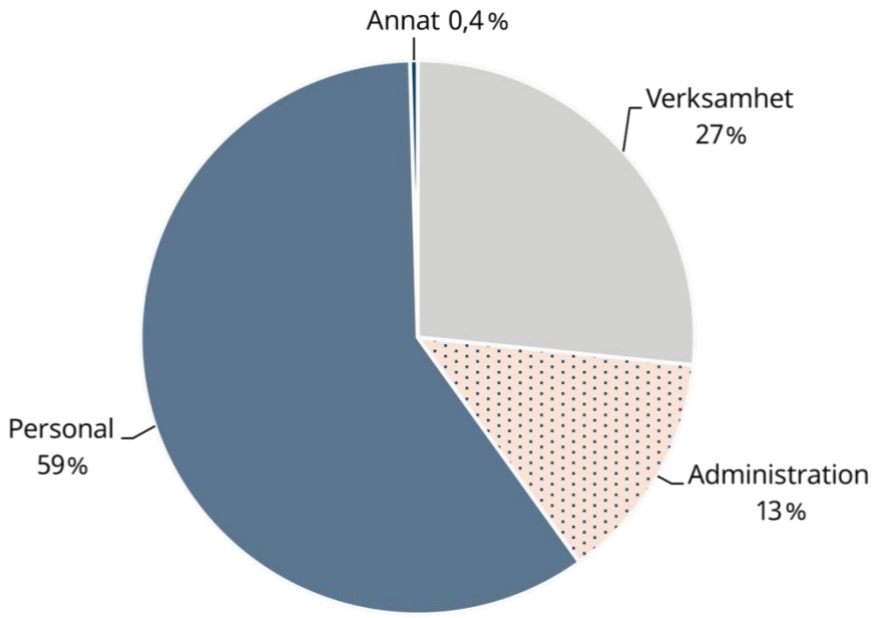
Ekonomisk redovisning

Det här är ett organisationsbidrag, men till skillnad från andra organisationsbidrag som MUCF fördelar skulle organisationerna här ansöka om ett fast belopp. För merparten av de organisationer som blivit beviljade medel har MUCF valt att endast bevilja en del av det sökta beloppet. Detta för att möjliggöra för fler organisationer som arbetar med målgruppen att få bidrag.

Bidraget användes till största del för personalkostnader som användes för att stärka upp, samordna eller utöka befintlig verksamhet.

Figur 4. Bidragets fördelning mellan olika budgetposter 2025, andel i procent. Gäller för bidraget till verksamheter för socialt särskilt utsatta 2025.

Källa: MUCF:s e-tjänst 2026.

Användning och betydelse i förhållande till bidragets syfte

Fortsatt stora behov i målgruppen

Organisationerna vittnar om att den ekonomiska situationen i form av inflation och ökade mat- och boendekostnader har fortsatt att skapa ett stort tryck på deras verksamheter. Mängden hjälpsökande har under 2025 varit fortsatt stor. Bidraget har haft stor betydelse eftersom organisationerna har kunnat stärka sina verksamheter och därmed bättre stöttat det ökande antal personer som behövt alltmer hjälp för att klara sig.

Maskrosbarn uppger att många barn har behövt ekonomisk hjälp eftersom de lever i en utsatthet som inte fångas upp av samhällets skyddsnät. Organisationen har tillhandahållit mat och förnödenheter och mött unga som mer eller mindre ”veckohandlat” i deras verksamhet för att ha råd med näringsrik mat. Ett barn sa under sitt andra besök hos Maskrosbarn:

> **”Jag ville gråta när jag såg det här första gången. Det betyder jättemycket, mat är så dyrt.”**

Rädda Barnen uppger att barn och föräldrar har kommit till mötesplatserna även utanför ordinarie verksamhet. Föräldrarna har frågat om mat eftersom de saknat pengar att köpa det själva. Räddningsmissionen uppger att de har ett ökat antal personer som har sökt akut och långsiktig hjälp.

Mat, kläder och hygien

Fortsatt höga matpriser och ökande levnadskostnader försvårade för människor i ekonomisk utsatthet även under 2025. Organisationerna som beviljades statsbidrag har därför tillhandahållit mat, kläder, skor och hygienartiklar till målgruppen.

Flertalet organisationer rapporterar att de har sett ett ökat behov av stöd med mat. En stor del av bidraget har gått till att finansiera utdelning av matkassar, måltider, presentkort på livsmedel samt mellanmålsklubbar och frukostklubbar. Matlådor och matkassar har skapats genom matsvinn från matvarubutiker och kompletterande inköp för att säkerställa näringsrika måltider.

Flera organisationer har stöttat målgruppen genom presentkort eller annan finansiering av hela och rena kläder, hygienartiklar, mediciner, glasögon och i vissa fall resor för att möjliggöra besök på myndigheter, matvarubutiker eller läkarmottagningar. En organisation uppger att bidraget delvis har använts för att finansiera ökade transportkostnaderna för upphämtning av skänkta varor och för utkörning av matkassar.

Organisationerna uppger att utdelningen av mat och förnödenheter var avgörande för att målgruppens basala behov skulle mötas och för att deltagarnas vardag skulle fungera. Utdelningstillfällena uppges ha varit en viktig kontaktyta för relationsbygge med målgruppen och för att välkomna deltagarna till gemenskapsträffar, stöd i myndighetskontakt eller samtalsstöd.

> **”Jag tänkte på det när det blev så kallt nu i vinter, jag har verkligen Maskrosbarn att tacka. För att, jackan är från Maskrosbarn, skorna är från Maskrosbarn, mössan är från Maskrosbarn, vantar – från Maskrosbarn. Jag hade inte klarat den här vintern utan Maskrosbarn.”**
>
> Deltagare, Maskrosbarn

Räddningsmissionen har drivit Frukostcafé som under 2025 delade ut frukostar, klädesplagg och genomförde soppmässor varje vecka. Verksamheten ökade från 106 besökare per dag 2024 till 120 besökare per dag 2025. Den årliga enkäten bland Frukostcaféts besökare besvarades av 104 personer. Besökarna uppgav att de framförallt kommer till cafét för frukosten och för gemenskapen. På en skala mellan 1 – 10 fick de svarande uppge hur stor betydelse Frukostcafét haft för dem. Medelvärdet landade på 8,8 och 47 procent svarade 10, vilket motsvarade ”helt avgörande/ livsviktigt”.

Svenska Röda Korset uppger att de via Röda Korsets hus har nått fler personer med matutdelning under 2025 än 2024. Totalt fick nästan 77 000 personer mat via verksamheten, vilket motsvarar en ökning på 84 procent sedan året innan.

Boende

Organisationerna har erbjudit nattöppna härbärgen som erbjudit akut skydd och trygghet för målgruppen samt dagverksamhet som erbjudit måltider, vila och duschmöjligheter för hemlösa eller papperslösa människor. Organisationerna har också erbjudit stöd till hyreskostnader för att förhindra vräkningar. Boendestödet har varit en avgörande förutsättning för att individer ska klara vardagen och undvika vräkning eller hemlöshet.

Räddningsmissionens verksamhet Hjärterum uppgav att de 2025 fördelade boende till cirka 60 personer och gav stöd i boenderelaterade frågor till 30 personer. Verksamheten har arbetat för att nå fler uthyrare för att kunna möta de ökade behoven av boendestöd.

> **”Jag är så glad för att vi nu har ett tryggt boende. Tidigare bodde vi på ett osäkert kontrakt och det var alltid en oro. Nu känner vi oss verkligen hemma. Både jag och min son känner oss som en del av familjen här, och det är en sådan lättnad att ha hyresvärdarna som grannar – vi känner oss verkligen välkomna och trygga.”**
>
> Hyresgäst via Hjärterum, Räddningsmissionen

Barn, unga och familjer

Bland organisationerna lyfter åtta särskilt fram insatser för barn, unga och familjer som lever i olika typer av utsatthet. Organisationerna har fokuserat på:

- barn i migration,
- barn som utsätts för våld,
- barn, unga och familjer i destruktiva miljöer samt
- barn, unga och familjer i social eller ekonomisk utsatthet.

Svenska kyrkan uppger att deras största mottagargrupp var socialt och ekonomiskt utsatta hushåll med barn. Organisationerna har med hjälp av bidraget subventionerat lägerverksamhet, stöttat ungdomsträffar, arrangerat temadagar, lovaktiviteter och skapat positiva upplevelser och en meningsfull fritid för målgruppen.

Sveriges Stadsmissioner uppger att de har sett en ökning av antalet barnfamiljer som vänt sig till deras verksamhet med akut stöd av matkassar, blöjor och kläder. Genom verksamheten uppges familjerna få tillgång till aktiviteter och upplevelser som familjen annars inte skulle ha råd med. Verksamheten uppges på så vis motverka konsekvenserna av ekonomisk utsatthet.

Ensamkommandes Riksförbund uppger att fler unga har sökt stöd hos dem. Framför allt unga som saknar rättigheter i välfärdssystemet. Organisationen har tillhandahållit mat, vårdkontakt och boende. Verksamheten uppges ha minskat deltagarnas stress och risken för fördjupad

utsatthet, psykisk ohälsa samt exploatering. På så vis uppges bidraget ha stärkt tryggheten och den praktiska möjligheten för unga att klara vardagen.

Socialt stöd och gemenskap

Flera organisationer lyfter vikten av ett tryggt och respektfullt socialt sammanhang för att bryta isolering och skapa en känsla av gemenskap. Organisationerna har därför tillhandahållit sociala mötesplatser i form av caféverksamhet, musikkvällar, gemenskapsträffar, stickcaféer, schack-kvällar och promenadgrupper. Verksamheten har riktat sig till pensionärer, personer i psykisk ohälsa eller med NPF-diagnoser, nyanlända samt andra som riskerar att stå ensamma. Vissa organisationer uppger även att de har arbetat med uppsökande verksamhet eller hembesök för att nå de som annars hade riskerat isolering.

Tre organisationer arrangerade utflykter eller läger som gav möjlighet till gemenskap och miljöombyte. Två organisationer arrangerade påsk- eller julfirande i gemenskap för människor som annars hade varit ensamma vid dessa högtider. En organisation hade extra fokus på kvinnor i utsatthet eller utanförskap. Genom caféverksamhet har kvinnor erbjudits stärkande aktiviteter och stöd, samtidigt som de har fått gemenskap och framtidstro i samtalen med varandra.

Kontakt med myndigheter och sjukvård

Flera organisationer har stöttat deltagarna genom social planering. Det innebar exempelvis juridisk- eller ekonomisk rådgivning, hjälp att ta fram ID-handlingar eller CV:n, besök från myndigheter och lotsning av deltagare till aktörer med specialiststöd.

Organisationerna har på olika sätt arbetat för målgruppens stärkta hälsa. Flera organisationer har hjälpt till i kontakten mellan deltagare och sjukvård och finansierat tandläkarbesök eller resor till sjukhus. Convictus har genomfört ombudsinsatser där personal har följt med personer till vårdgivare och myndigheter. Verksamheten beskrivs som avgörande för personer med låg tillit till samhällsinstitutioner och begränsad förmåga att navigera komplexa system.

Stärkt egenmakt

Flertalet organisationer poängterar att verksamheten inte enbart har mött akuta behov, utan även stärkt individens egenmakt. Agape poängterar exempelvis att utdelningen av presentkort har gett mottagarna möjlighet att själva avgöra vilken mat eller klädsel som behövs.

Frälsningsarmén uppger att deras gemenskapsaktiviteter under året har bidragit till att stärka individens självkänsla och möjlighet att växa. De uppger också att riktade insatser till särskilt utsatta grupper har stärkt individers egenmakt, självförtroende och sociala förmåga, samt skapat alternativ till destruktiva miljöer och livssituationer.

Två organisationer har rutiner för deltagares inflytande på verksamheten. Det uppges ha bidragit till ökad delaktighet, stärkt självkänsla och en upplevelse av sammanhang för personer som annars ofta står långt från inflytande och gemenskap. Verksamheten uppges också ha blivit mer inkluderande och en bättre spegling av dagens samhälle.

Organisationernas utökade verksamheter

Av 14 organisationer nämner elva att verksamheten har utökats med nya öppettider, stärkta personalresurser, ett större antal verksamheter eller vuxit i antal deltagare under 2025. Vissa beskriver bidraget som avgörande för möjligheten att utöka verksamheten, och andra poängterar de ökade behoven hos målgruppen. En organisation nämner att de behövde minska verksamheten på grund av minskad finansiering.

Frälsningsarmén uppger att de under 2025 stöttade 104 individer som var utsatta för människohandel, jämfört med 72 personer året innan. Hela Människans verksamheter har tagit emot fler besökare, anställt ytterligare personal, flyttat till större lokaler och utökat öppettiderna för att kunna möta den ökande efterfrågan. För Läkare i Världen har bidraget möjliggjort anställd personal och öppen verksamhet varje vecka under 2025. Trossamfundet Romerskkatolska Kyrkan har utvidgat mötesplatsen Caritas i Stockholm och öppnat en motsvarande verksamhet i Rosengård, Malmö. Rädda Barnen uppger att frukostklubbarna ökat med nästan 400 deltagare jämfört med 2024 och Räddningsmissionen noterade knappt 2000 fler besök på bashjälpen och sociala center jämfört med året innan.

Referenser

SFS 2023:434, Förordning om statsbidrag till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer.

SFS 1999:974, Förordning (1999:974) om statsbidrag till trossamfund.

SFS 1998:1593, Lag (1998:1593) om trossamfund.

Regeringsbeslut 1:10, S2024/02154 (delvis), Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende anslag 13:5 Insatser för den ideella sektorn 2024–12–12.